

ไปเขมร

บทบันทึกถึงชาวกัมพูชาที่ถูกขังขังเพื่อมาตุภูมิ

บรรณ บรรเจิดศิลป์

“มาตุภูมิเขมรของเขา ยังไม่เป็นเอกราช
แล้วเขาจะมาเสวยสุขอยู่กับภรรยาที่นารักได้อย่างไร...”

ไปเขมร

บรรจง บรรเจิดศิลป์

ไปเขมร

บรรจง บรรเจิดศิลป์

ไปเขมร • บรรจง บรรเจิดศิลป์
พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, กรกฎาคม ๒๕๕๖
ราคา ๙๕ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

บรรจง บรรเจิดศิลป์. ไปเขมร. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๖. ๑๐๔ หน้า.

๑. ภูมิพูน-การเมืองและการปกครอง I. ชื่อเรื่อง

๓๒๐.๐๙๕๙๖

ISBN 978 - 974 - 02 - 1153 - 2

ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์ : อารักษ์ คคะนาท, สุพจน์ แจ่มเร็ว, สุชาติ ศรีสุวรรณ, จุฬาลักษณ์ ภูเกิต,
ปิยชนม์ สุทธิทรัพย์, ไพรัตน์ พงศ์พานิชย์, ศิริพงษ์ วิทย์วิจารณ์, นงนุช สิงหนเดช

ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : กิตติวรรณ เทงวิเศษ • รองผู้จัดการสำนักพิมพ์ : จุริตน์ ทิมวัฒน์
บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : พัลลภ สามสี • บรรณาธิการบริหาร : สุลักษณ์ บุญปาน
หัวหน้ากองบรรณาธิการ : สุภชัย สุชาติสุธรรม • ผู้ช่วยบรรณาธิการ : โมน สวัสดิ์ศรี
พิสูจน์อักษร : บุญพา มีชนะ • กราฟิกเลย์เอาต์ : อัสรี เสนีวงศ์
ออกแบบปก-ศิลปกรรม : สิริพงษ์ กิจวัตร • ประชาสัมพันธ์ : ชัชญา สกฤณา

สำนักพิมพ์มติชน | www.matchonbook.com

บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนามูมัล ประชาณินเวรน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๒๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๕๔๘๘

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์สี บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามูมัล ประชาณินเวรน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒

พิมพ์สี : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๙/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขุมประชาสวรรค์ ๒ ตำบลบางพูด

อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี ๑๑๑๒๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๙-๒๑๓๓, ๐-๒๕๔๙-๐๕๙๖ โทรสาร ๐-๒๕๔๙-๐๕๙๗

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทงานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามูมัล ประชาณินเวรน์ ๑

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๕๐-๓๓๕๓ โทรสาร ๐-๒๕๔๑-๙๐๑๒

Matchon Publishing House a division of Matchon Public Co.,Ltd.

12 Tethsabannueman Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

เพื่อปกป้องธรรมชาติ ลดภาวะโลกร้อน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้อ่าน

คำนำสำนักพิมพ์

๖

๑. เกริ่นนำ	๑๓
๒. เพื่อมาตุภูมิ	๒๕
๓. พุทธการณ “กัฐาติ” ในชีวิตลูกผู้ชาย	๓๗
๔. หลบลิ้นภัย	๕๕
๕. ได้ร่มกัมพูชา	๖๕
๖. กลับเมืองไทย	๗๗
๗. วาระสุดท้ายของทวี	๘๙
เกี่ยวกับผู้เขียน	๙๙

ตำนานสำนักพิมพ์

หากย้อนเวลาไปในอดีตราวศตวรรษที่แล้ว ภูมิภาคอินโดจีนได้ถูกมรสุมจากการล่าเมืองขึ้นของชาติตะวันตก อันเกิดจากความคิดที่เห็นแก่ตัวว่า “คนขาว” มีสิทธิปกครองในทุกดินแดน ชาวตะวันตกจึงขยายอำนาจเข้ามาปกครองพื้นดินอันบริสุทธิ์

ความขัดแย้งและการสู้รบ จึงเป็นปรากฏการณ์ที่ทำให้อินโดจีนไม่อาจหยุดยั้งด้วยลำแข้งของตนเองได้

ยิ่งเมื่ออินโดจีนถูกปกครองจากฝรั่งเศส ซึ่งเป็นเจ้าอาณานิคมที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับผู้ถูกปกครองมากนัก จนกล่าวได้ว่าฝรั่งเศสเป็นฝ่าย “รับ” เอาทรัพยากรและคุณค่าจากผืนแผ่นดินของอินโดจีนกลับบ้านเกิดเมืองนอนไปมากกว่าจะเป็นฝ่าย “ให้” เหมือนเจ้าอาณานิคมอย่างอังกฤษ ส่งผลให้ชาวพื้นเมืองไม่ได้รับ

การพัฒนาในด้านการปกครอง แม้แต่การพัฒนาทางวัตถุ

ยิ่งเฉพาะในประเทศ “กัมพูชา” ยิ่งเติบโตด้วยความล่าหลัง
ช่วงเวลาเดียวกัน ในภูมิภาคใกล้เคียงก็ได้รับผลกระทบ
จากนโยบายการล่าอาณานิคมของชาวตะวันตกไม่น้อยไปกว่า
กัมพูชา ทว่าความเข้มแข็งในการปกครอง และความแตกต่างทาง
วัฒนธรรม ส่งผลให้ประเทศใกล้เคียงหรือแม้แต่ในประเทศกลุ่ม
อินโดจีนด้วยกัน ตั้งรับขับสู้กับประเทศอาณานิคมได้มากกว่า
กัมพูชา

ในเมืองไทย แม้จะไม่ได้อยู่ในสถานะของ “เมืองขึ้น” หาก
แต่ยังต้องเผชิญกับ “สิทธิสภาพนอกอาณาเขต” ซึ่งเป็นสนธิสัญญา
ที่ถูกทำขึ้นอย่างไม่เป็นธรรม ทั้งต่อมายังต้องผจญกับกองทัพญี่ปุ่น
ในสงครามโลกครั้งที่ ๒ ผลักดันให้ “นายปรีดี พนมยงค์” ต้องหา
ทางยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตและจัดตั้งขบวนการเสรีไทย
ขับไล่การปกครองเหนืออธิปไตยของญี่ปุ่น

ในพม่า “นายพลอองซาน” มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการ
ผลักดันให้เกิดกองทัพพม่ายุคใหม่ แม่นายพลอองซานจะเห็นสอดคล้องกับกองทัพญี่ปุ่นในการผลักดันเจ้าอาณานิคมอังกฤษในช่วงเวลาแรกๆ แต่หลังจากพบเห็นความโหดร้ายของกองทัพญี่ปุ่น เขากลับเป็นฝ่ายต่อต้านกองทัพญี่ปุ่น กระทั่งมีส่วนผลักดันให้ประเทศพม่าได้รับเอกราช

ในเวียดนาม ผู้รักชาติ รักการปกครองแบบสังคมนิยมประชา
ธิปไตยอย่าง “โฮจิมินห์” ได้สวมวิญญาณผู้นำต่อต้านการปกครอง
ของฝรั่งเศส จนเมื่อลมหายใจของ “ลุงโฮ” หดสั้นลง เลือดรัก

ชาติที่แฝงอยู่ในประชาชนชาวเวียดนามเช่นเดียวกับลุงโฮก็ทำให้เวียดนามสามารถรวมประเทศเป็นปึกแผ่นและเอาชนะประเทศตะวันตกได้

แต่สำหรับ “กัมพูชา” ในฐานะที่ตกอยู่ในวงล้อมของผู้ปกครองต่างชาติ ใครกันคือผู้นำที่อยู่ในดวงใจของพวกเขา...

“อุดม สีสุวรรณ” ภายใต้นามปากกา **“บรรจง บรรเจิดศิลป์”** นักเขียนผู้รู้เห็นความจริงของดินแดนอินโดจีนด้วยการเคี้ยวรำประสบการณ์อันเนิ่นนาน จึงลงแรงเขียนคอลัมน์ **“ไปเขมร”** ลงในนิตยสาร “บ้านไม่รู้อย” ซึ่งเป็นนิตยสารในเครือมติชน โดยใช้นามปากกา “พ. เมืองชมพู” ก่อนจะก่อรูปเป็นหนังสือภายใต้ชื่อเดียวกัน

ไปเขมร จึงเป็นอีกหนึ่งบทบันทึกของ “ประวัติศาสตร์อาเซียน” ซึ่งส่วนใหญ่มิได้เติบโตไปด้วยความสุข หากแต่เป็นดินแดนที่เต็มไปด้วยการสู้รบ ทั้งการครอบครองดินแดนอย่างไร้เหตุผล จนถึงการขยายขอบข่ายโลกเสรีประชาธิปไตยด้วยการอ้างภัยคุกคามจากคอมมิวนิสต์ ทั้งๆ ที่การได้มาของประชาธิปไตยแบบตะวันตกต้องแลกมาด้วยเลือดและน้ำตาของชาวพื้นเมือง โดยที่พวกเขาอาจยังไม่ต้องการระบอบการปกครองสมัยใหม่มากไปกว่าอาหารสักมื้อ

ท้องเรื่องของบทบันทึก เริ่มจากผู้เขียนได้ทำความรู้จักกับ “หวิ” หนุ่มชาวเขมรที่แต่งงานกับสาวไทย แต่เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศของเขาคุกรุ่นจนไม่อาจนั่งนอนใจ หวิจึงตัดสินใจเดินทางกลับมาตุภูมิเพื่อต่อสู้กับศัตรูของแผ่นดิน เขา

ตัดสินใจหย่าร้างกับหญิงสาว ก่อนจะออกเดินทางไปด้วยความมุ่งหมาย เป็นช่วงเวลาใกล้เคียงกับที่ผู้เขียนจำต้องลี้ภัยไปยังเขมรชั่วคราว เนื่องจากพิษภัยทางการเมืองของไทย

แม้ไม่ได้ถูกกดขี่ข่มเหงโดยตรง แต่การลี้ภัยไปยังกัมพูชาของผู้เขียนก็ทำให้เขาได้สัมผัสความยากลำบาก ทั้งความเป็นอยู่และการใช้ชีวิต จนกระทั่งต้องพจญกับโรคร้าย ซึ่งทำให้ผู้เขียนสัมผัสได้ว่า ถึงตัวเขาจะเป็นเพียงผู้ลี้ภัย ไม่ได้ถูกเกณฑ์เป็นทหารก็ยิ่งลำบากถึงเพียงนี้ แล้วชายหนุ่มที่ตัดสินใจเดินเข้าสู่สมรภูมิแห่งการต่อสู้อย่างทวิเล่า ชีวิตจะเป็นเช่นใด

ท่ามกลางความโหดร้ายของเผด็จการในเมืองไทย ความไม่แน่นอนในภูมิภาคอินโดจีน การต่อสู้ของ “ทวิ” ผ่านสายตาของ “บรรจง บรรเจิดศิลป์” จึงนับเป็นบทบันทึกสำคัญที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ซึ่งมีใช้ประวัติศาสตร์ที่เขียนโดย “ผู้ชนะ” หรือเขียนโดยผู้ปกครองบ้านเมืองคนหนึ่งคนใด หากแต่เป็นประวัติศาสตร์ของ “ปวงชนคนธรรมดา” ที่ร่วมกันสร้างชาติกัมพูชามาด้วยสองมือของพวกเขา

โดยในเวลานั้นก็ยังไม่อาจรู้เลยว่า ภาวะสงครามจะยังกินเวลามากอีกนับสิบปี ซ้ำยังต้องพบความเลวร้ายเมื่อฝ่ายเขมรแดงบุกยึดประเทศอย่างเบ็ดเสร็จ ก่อร่างเผด็จการฝ่ายซ้ายและสังหารเพื่อนร่วมชาตินับล้านคน กลายเป็นรอยต่างของประวัติศาสตร์อาเซียนตราบนานเท่านาน

สำนักพิมพ์มติชน